

Дата: 13.09.22

Клас: 9-А,Б

Предмет: мистецтво

Вчитель: Андрєєва Ж.В.

УРОК № 3

Тема «Символізм - вступ у ХХ століття. Образотворча символіка»

Символізм – естетична течія, що виникла у **Франції** в 1880-1890 рр. й отримала широке поширення в літературі, живописі, музиці, архітектурі й театрі багатьох європейських країн на межі 19-20 ст.

Символісти вважали, що саме символ, а не точні науки дозволять людині прорватися до ідеальної сутності світу, пройти «від реального до реального». Особлива роль в осягненні надреальності відводилася поетам як носіям інтуїтивних одкровенень і поезії як плоду натхнення. Розкріпачення мови, руйнування звичних відносин між знаком і денотатом, багатошаровість символу, який несе в собі різнопланові і часто протилежні значення, вели до розпорошення смислів і перетворювали символістський твір у «безумство множинності», в якому змішувалися і зазнавали постійного метаморфозу речі, явища, враження та бачення. Єдине, що надавало цілісності – це унікальне, неповторне бачення поета.

Говорячи про символізм, не можна не згадати про поняття **символ**, тому що саме від нього пішла назва цієї течії в мистецтві.

Сама назва символ походить від грецького слова symbolon, що перекладається як знак, пізнавальна прикмета. **Символізм у Франції проявився і в живописі (Г. Моро, О. Роден, О. Редон, М. Дені, Пюві де Шаванн, Л. Леві-Дюрме), музиці (К. Дебюссі, М. Равель), театрі (Театр Поет, Театр Мікст, Театр дю Маріонетт),** але основною стихією символістського мислення завжди залишалася лірика. Саме французькими поетами були сформульовані і втілені основні заповіді нового руху: оволодіння творчою таємницею за допомогою музики, глибока відповідність різних відчуттів, гранична ціна творчого акту, установка на новий інтуїтивно-творчий спосіб пізнання дійсності, на передачу невловимих переживань. Поетів, художників і композиторів нерідко приваблювали міфи, сюжети й символи. Змістом творів ставали виражені в образах символічні ідеї, тобто узагальнені уявлення про людину, сенс її життя, вічну красу.

Символісти намагалися одухотворити дійсність, глибше показати душу людини, сповнену переживань, неясних відчуттів, вражень. Вони зверталися до міфологічних і біблійних сюжетів, шукали натхнення в темах

любіві й страждання, захоплювалися містикою, використовували символи, алегорії, натяки, що надавало творам загадковості.

«Діомед, пожираємий своїми кіньми» (Г.Моро)

«Явище» (Г. Моро)

Тісно пов'язана із символізмом творчість П'єра Пюві де Шаванна (1824-1898), хоч образна конкретність і відточеність малюнка деякою мірою позбавляли його твори витонченості, властивої цьому стилю. Проте метафоричність перетворювала його картини, за власним висловом митця, «у щось, паралельне натурі». До кращих творів французького живописця належить цикл панно для паризького Пантеону. Композиція **«Свята Женев'єва, яка споглядає Париж»** передає дух суворої шляхетності. Фігура святої заворює яким і лаконічним, як у статуї, силуетом, а панорама міста з річкою, ваза з квітами на передньому плані підкреслюють декоративність панно.

Сприймання та аналіз твору мистецтва.

Перегляд та аналіз панно П'єра Пюві де Шаванна «Свята Женев'єва, яка споглядає Париж»

П'єр Пюві де Шаванн. Свята Женев'єва, яка споглядає Париж

1. Що ви можете сказати про цю людину?
2. Хто така Свята Женев'єва?
3. Що ви можете сказати про місце, де це відбувається?
4. Що можна доповнити про місце дії?
5. Про що думає Свята Женев'єва?
6. Як ви думаєте, що зацікавило художника в цій темі?
7. Як ви думаєте, де стояв художник, коли писав цю картину?
8. Які ще предмети є на цій картині? Яка, на вашу думку, їхня роль?

Характер символіки **Гюстава Моро** (1826-1898) зовсім інший. Він прагнув зображувати персонажів у стані сильної заглибленості в себе. Картина, на його думку, повинна зачаровувати фантастичністю, її краса має давати на солоду. Тому французький живописець звертався до міфологічних образів, застосовував гру світла, намагався вражати орнаментами й іншими декоративними деталями.

«Натхнення» Г. Моро

У більшості акварелей французьки Елізабет Сонрель (1874- 1953) змальовано ідеалізований образ жінки. Її широко відомі у свій час твори на фантастичні сюжети, що належали до символізму і модерну, виставляли в паризьких салонах, репродукували на листівках.

«Осінь» Е. Сонрель

Фантазмагоричні ідеї притаманні графіці й живопису **Оділона Редона** (1840-1916), творчість якого традиційно поділяється на два періоди: «чорний» і «кольоровий». У графіці «чорного» періоду — моторошних малюнках вугіллям — переважали образи світового зла, кошмари. Найяскравішим їхнім втіленням стало зображення павука з людським обличчям.

«Павук, що плаче» О. Редон

Підсумок уроку

Повторення та систематизація здобутих знань - Прийом «Так - ні».

1. Символізм – це один із стилєвих напрямів модерну.
2. Символізм виник у Франції.
3. Основні принципи символізму вперше виникли у творчості А. Рембо.
4. Основою мистецької творчості символістів є символ.
5. Символісти намагалися одухотворити дійсність, глибше показати душу людини.

Домашнє завдання

Варіант 1:

Проаналізуйте одну з робіт Г. Моро або О. Редона за такими характеристиками:

- 1) Ваші перші емоції від сприйняття картини вперше.
- 2) Що зображено на картині?
- 3) Чи присутні на картині приховані символи. Назвіть їх.
- 4) Як ВИ вважаєте: що хотів донести художник малюючи цю картину?

Варіант 2: намалюйте оригінальну роботу в якій буде закладений символ.
Придумайте цікаву назву.

Зворотній зв'язок із вчителем:

Human

Електронна адреса - zhannaandreeva95@ukr.net